

SANTA BÀRBARA

full parroquia

VÍLA FRANCA DE BONANY

DIP. LEG. 26 - 1980 NUM. 72 NOVEMBRE 1986

OBLIDAR EL PASSAT ES ²DEMANAR UN IMPOSSIBLE

Veritat que cada persona és un món en les seves debilitats i les seves pròpies conviccions. Veritat és també que no sempre tothom veu la pantalla del mateix color pel que llavors cada un conta les coses a la seva manera.

Darrerament s'ha despert en les tertúlies de cafè una polèmica que dona a entendre que hi ha una part de vilafraquers que no els ha caigut gaire per l'ull dret els comentaris que amb motiu del cinquantenari del començament de la guerra va publicar la revista Santa Bàrbara que, amb tota lògica, cada un dels articulistes defensa els seus propis criteris.

Evidentment hi ha casos que amb tota atenció s'han d'examinar punt per punt per intentar donar a comprendre que els altres poden anar equivocats. En el meu parèixer ignorar els dramàtics fets, que en data tan assenyalada, varen succeir és una forma d'enganar-nos a nosaltres mateixos. Certament no és ver que amagant el cap davall l'ala el mal es pugui curar. És també prou sabut que si al foc només el miren tampoc no s'apaga. Amb tota seguretat es pot dir que el girar l'esquena a la història o transformar-la damunt-davall és exposar-se a travelar dues vegades a la mateixa pedra. No descuidem que fins ara només haviem sentit una sola opinió i en consciència la gent de cap manera podia ometre un judici.

Sens dubte que el mantenir el viu record d'aquelles inhumanes brutalitats és una lliçó que per evitar el mal hauríem de tenir sempre present. S'equivoca el qui pensa que fer memòria del passat és una incitació a la venjança i al rancor, més bé es podria dir que és un estímul a la convivència en la promesa que ja mai més es pugui repetir l'espantós drama viscut per tots els espanyols el trist 18 de juliol de l'any 1936.

No és comprensible que després de passats cinquanta anys d'aquella fatal conflagració hi hagi opinions tan refinades que es ruboritzin pel sol fet de llegir uns comentaris que els autors dels escrits senzillament exposen uns criteris que, encara que contradictoris no amenacen personalment ningú ni, en cap moment, inciten uns contra els altres.

Es guapo això d'anar de graciosos pel camí de la vida predicant burlonament que tot el passat ha de quedar oblidat,

quan són els altres que tenen l'espina clavada al cor amb la sola conformació de poder resar i plorar per un amic o familiar que un dia, encara que sigui ja llunyà, el varen treure a la força de ca seva.

En parlar de mi no ric, diu l'adagi. Amb tota serietat és oportú dir allò tan repetit i tan poc practicat: el que no vulguis per tu no ho vulguis per a ningú. Ho diguin com ho diguin i ho expliquin com ho expliquin els qui tenen tant d'interès que el passat no surti al carrer, no poden excusar que evidentment hi ha fets que són ja història i la història, agradi o no, mai per mai es pot oblidar. Des del cel mumare tots els dies encara contempla un quadre esborronador: Tres fusells li apunten directament a la cara manejats per tres falangistes que amb ronca veu de camisa vella li demanen on té amagat el seu fill. El fill, l'agulla i les tisores, tot el que sostenia amb les mans, li va caure a terra. El tremolor que va agafar, desgraciadament la va acompanyar fins al final. Aquella exemplar velleta de profundes i arrelades creences cristianes, igual que Jesús a la creu, també va saber exclamar: perdonau-los, que, amb aquest envalentiment, aquests homes tampoc saben el que es fan. Però, el que es diu oblidar, el record l'acompanya tots els dies de la seva vida i m'imagin que des del més "Allà" encara ara ho recorda.

Bartomeu Estrany

CULTURA POPULAR

UNA ESTAMPA POPULAR:

"ES CARRETET D'EN PERDUT"

Quan visitam un poble, veim que els infants juguen al carrer, i si ens aficam més endins i arribam a la plaça, veurem com l'al.lotada corre, s'encalça o bota els pedrissos. Concretament a Sant Joan, un diumenge del mes de desembre de 1985, podreu veure a la plaça com els al.lots, a qui les mares han posat el vestit nou, ja no juguen amb l'alegria d'altres mesos. Si ens acostam a algun d'ells, tant a les nines amb la seva actitud prou presumida, com als nins amb aire de polissons i eixerrits, ens dirà tot seguit: No veis que ens manca EL CARRETET!.

Què era, doncs, el carretet, que tant preocupa l'al.lotea de la vila?. El carretet era com un torroner, consemblant a aquells que anaven recurrent les fires i festes dels pobles, els al.lots hi podien trobar pipes, cacauets, avellanes, xufles, castanyes, caramells i altres llepolies, també hi havia cromos, globus i altres juguetes que, tot plegat, estimulava la il.lusió dels infants.

Els diumenges, després d'haver arrencat amb una besada al padrí o a la padrina, unes pessetes, ja eren partits corrensos a fer la comprada, i era graciós veure aquells al.lots demanant preus i fent combinacions perquè, amb les poques monedes de què disposaven, poguessin adquirir el màxim de llepolies.

També succeïa, alguna vegada, que una pilotada un poc intencionada pegava al carretet i en feia caure les coses més acostades a la vora.

De cop i volta, tot eren al.lots desitjosos d'ajudar el propietari a aplegar aquelles coses, amb la picardiosa intenció que qualche caramel.lo anàs a parar a la seva butxaca. La malifeta provocava l'enuig o rabieta de Mestre Miquel, que es manifestava dient: aquests reputes, d'al.lots!. Així i tot, aquest home era de bona pasta i tenia la paciència necessària per tractar amb els al.lots.

El carretet era, per tant, tota una institució dins el poble, i tots, tant petits com grans, recordam de bon grat la seva presència.

El carretet sols sortia els dies de festa, tant si feia sol, com si plovia -en aquest cas, s'aixoplugava sota el balcó-, quan feia fred i quan feia calor. Precisament, va començar un estiu de fa molts d'anys passejant-se pels carrers polsosos i aleshores sense asfaltar. El carretet queia adesiara dins qualche clot, circumstància que en feia grinyolar les quatre rodes de fusta. La seva primera missió fou el repartiment d'un deliciós gelat, fet amb bones mans i amb l'ajuda de madò Curra, la seva esposa, i emprant receptes d'allò més casolanes. Era un geladet que endolcia i refrescava les boques dels veïns, eixutes i seques a causa de la calor. Després, a l'hivern, mestre Miquel es limitava a vendre cacauets, castanyes i altres llepolies.

L'estada que feia a la plaça, des del matí fins al vespre, era una presència característica, popular i ben acceptada,

una verdadera estampa de vida popular. Des del racó de la plaça ha estat, anys i anys, vinculat al quefer dels santjoaners, i ha estat, per tant, present en els esdeveniments de la nostra vila. D'aquí ve que mestre Miquel hagi recopilat gran quantitat d'anècdotes o passades que, a través dels anys, s'han esdevingut dins la vida diària del poble. El carretet, que durant una bona pila d'anys -quasi mig segle d'existència- ha satisfet la il.lusió de tants i tants d'al.lots, ha desaparegut amb la mort de mestre Miquel Perdut, un home ben amant que compaginava la tasca del carretet amb la matança del porc, anant de casa en casa aportant-hi la seva mestria. Era un home que, amb el somris a la boca i les seves contarelles, portava l'alegria als qui l'envoltaven. Com hem dit, tenia un caràcter especial per a tractar els al.lots. Tot això fa que la seva mort fos molt sentida i, a causa de la seva desaparició, ja no hi ha a la plaça aquella estampa tan popular i estimada que tots hem conegut pel CARRETET D'EN PERDUT, viva i present diumenge darrera diumenge. La plaça, amb aquesta absència, ha restat nua; nuesa que, no és d'estranyar, han de sentir amb enyorança tots els infants i els al.lots de la nostra vila.

Joan Jaume
Revista "Sant Joan"

MALNOMS DE VILAFRANCA

AMADORET

Amador Nicolau Garí, va esser un glosador vilafranquer, que tothom coneixia pel malnom d'amadoret.

Era de la família de malnom moleta, perquè els seus avantpassats havien estat de pagesos a Sa Moleta.

N'Amadoret, va esser un glosador molt popular a principis de segle. Encara que la seva feina era la de tallador de pins i alzines, es pot dir que era un glosador professional, que es desplaça als pobles del Pla de Mallorca, glosant per cafès i teatres.

Companyns seus, o millor dit contraris seus en el glosar varen ser dos glosadors també molt populars, un tal porquer i en Verretó, de la part d'Artà.

N'Amadoret era un bon glosador. Tenia aquesta qualitat admirable de saber improvisar, que tant agradava a la gent d'altre temps. Les seves cançons eren humorístiques, i també incisives, del glosar de picat.

Desgraciadament, que totes les cançons atribuïdes a N'Amadoret, siguin en realitat fetes seves.

Aquesta és atribuïda a ell:

En haver acabat de segar
tiraré la falç a l'aire
voldria lo tocàs aire
en el que la tocarà.

A les nétes de N'Amadoret les han dit de malnom amadoretes, i tenen en comú una qualitat que homes i dones sempre han admirat: La seva elegància.

Miquel Florit H.

PETIT RACÓ

CERCANT...

O B R A : GALVEZ EN EUSKADI

A U T O R : JORGE M. REVERTE

E D I T A : EDITORIAL ANAGRAMA

El primer que vull fer constar és que d'aquest autor solament havia llegit algunes coses, sobretot articles, al diari "El País". Del seu caire novel·lístic res en sabia, i he de confessar que m'ha sorprès molt gratament, ja que damunt un argument força actual, crec que tot el que succeeix al país basc guanya amb molt d'avantatge a qualsevol altre, ja que és un fenomen que es dona a una part de l'estat espanyol i és una de les tres autonomies que se'n diuen històriques. D'altra banda per uns illencs, com som nosaltres, ens resulta prou difícil comprendre el "maremagnum" en què viuen aquella gent. En la dictadura estaven enfrontats amb el Govern Central, i ara, amb la democràcia, segueixen igual. Ara i abans lluiten amb les armes a les mans i la cosa no du camí d'arreglar-se.

Doncs bé, l'argument ens fa entrar dins aquesta situació, i ens assabenta que al voltant del terrorisme van prenent cos tota una cadena d'indesitjables, matons, pirates, jovenets i jovenetes, atracadors, predicadors de secta, etc.... que, salvant aquells que encara lluiten de bona fe, tots cerquen el mateix, que altra cosa no és, sinó fer-se amb doblers per anar tirant sense donar cop. M'ha cridat l'atenció el fàcil que resulta organitzar de forma totalment esporàdica una manifestació contra les forces de seguretat de l'estat, i la rapidesa de la resposta per ambdues parts.

Resumint, un argument actual escrit per un periodista, el qual suposa una lectura fàcil, divertida i amb ganes.

Gabriel Alzanillas

-----G L O S E S-----

Quan veig passar una dona
la compar a una rosa.
Si me fan fer una glosa
no me'n surt cap mai de bona.

Si tenen ses perdius vives
diu "que contento estoy",
lo que guanya amb so fonoi
ho perd en ses olives.

Del bon temps sempre tenim desig
perquè bona anyada venguí
si no voleu que es misto s'encengui
llevau-mos s'estopa d'enmig.

Sa perdiu ja m'ha fuita
i no l'he poguda agafar;
Tomeu, mos vols explicar
com vares fer sa truita?.

No hi estan tots els qui ho són
i se'n passegen molts per aquí;
mentres Espanya jugui així
mai serà campiona del món.

Hi ha una llei divina
que mos hem d'estimar amb amor,
vos demanam que per favor
no encengueu es fogueró
de sa terra mallorquina.

Diuen que En Miquel tenia calor,
de Ciutat quan venia,
i de tanta que en tenia
sempre patia d'ofegor.

M'agraden ses coses franques
per tots poder estar bé;
en es gran arbre d'A.P.
li cauen moltes branques.

Qui carrega es carro enrera
alerta que se cularà,
noltros no el podrem aixecar
perquè buida serà sa cartera.

Hi ha moltes maneres de jugar
a cadenes de paraules;
poses ses mans damunt taules
i ara mateix duran es dinar.

Per la vila he sentit dir
que sa vinya han de declarar.
Es Govern se vol engatar
o de dobbers o de vi.

Si qualcuna està malament,
o que no se pugui rebre,
des d'aquí vos fas a sebre
que no he estudiat reglament.

Jaume Nigorra

Circulant per carretera, mirau prim amb el foc

Si sou fumador, no tireu mai un misto encès o una llosca per la finestra de l'automòbil. Fàcilment podrieu provocar un incendi forestal. Pensau que per calar foc basta mol poc i que els mals ocasionats no tenen remei més que a força de temps.

Amb el foc, hem de mirar prim.

Evitem els incendis forestals

CONSELL INSULAR
DE MALLORCA
SERPREISAL

Mallorca
cada dia més

CONVERSAM AMB...

Una de les darreres anècdotes que han tengut més anomenada dins el nostre poble ha estat, tal vegada, la celebració d'unes "bodes de plata" duites a terme el mes passat amb un èxit no comparable i amb una gran participació del poble vilafranquer.

Per recordar un poquet i conèixer un poc més d'aprop aquest aconeteixement, he cregut oportú fer una petita xerradeta amb els seus dos protagonistes, dues persones que han estat unides per l'amor durant vint-i-cinc anys: En Guillel i Na Margalida.

- *Quin temps fa ara que vos casàreu?*

Bé, ens casàrem dimarts, dia 5 d'octubre de 1961, a l'església de Vilafranca.

- *Vàreu fer algun refresc?*

Sí, ferem un refresc a Ca Na Jordieta. Aquest refresc no fou molta cosa: donàrem un poc d'ensaïmada, xocolate calent, confits, etc. Ens costà d'unes vint a vint-i-cinc mil pessetes, preu insignificant si ho comparem amb les despeses que actualment es fan per una celebració d'aquest tipus.

- *Ara, vint-i-cinc anys després, heu celebrat aquesta unió vostra amb les "bodes de plata". Ens podrieu contar una miqueta el seu desenvolupament?*

Dijous, dia 2 d'octubre, ja començàrem a mollar quatre coets i el dissabte penjàrem a sa carretera una penca. Però el dia principal no va venir fins diumenge dia 5. Aquest diumenge se va fer una missa a les onze i a sa sortida de l'església, amb una carrossa, ferem una volta pe's poble i anàrem a Sant Martí. A la una i mitja del migdia es va fer un refresc per a tots els familiars al local de Ca Na Caia. Damunt les quatre de s'horabaixa vàrem fer, amb s'orquestra de "Sa Calobra", un ball per tothom que va durar fins a les deu del vespre.

No pensava dir-te que, durant tot el diumenge, la barra va ser lliure.

- *Fugint un poc de's tema que m'ha duit a entrevistar-vos, quina és la història del vostre cafè?*

Abans de començar a fer de cassiner estava a ca "Sa Menescala", treballant com a foravilere. Però llavors, quan mon pare va comprar es cafè (que en aquell temps era conegut amb el nom

de "Es Canyís") a uns d'Algaida, ara deu fer 31 anys, jo hi vaig haver d'anar per ajudar-li durant una temporada de sis anys. Després el cafè passà a ser nostre i fou conegut amb el nom de "Ca's Senyoret".

- *Per cert, d'on vos ve aquest nom de "Ca's Senyoret"?*

He pogut saber que em ve de molt enrera. Es meu padrí va estar llogat a casa d'uns senyors, dels quals va agafar es malnom de "es senyoret".

- *Vos ha passat mai qualque anècdota en es bar?*

S'anècdota que segurament ja tothom coneix és que En Guillel "Vinagrell" es va morir aquí es dematí de's dia de pasqua, quan llegia es diari, degut a un infart de cor.

GUILLEM SENYORET

- Aquest cafè també és conegut pels tornejos i altres celebracions que s'hi fan. Ens ho podrieu explicar un poc a tot això?

Hi hem fet tres tornejos de futbolins, dels que quedaren guanyadors En Guillem "Abella" i En Jaume "Coca". També s'hi ha fet es campionat de's poble d'escambrí i es campionat de billar de Balears. L'any passat, i enguany, es va fer el campionat de burret, organitzant amb les ganàncies d'aquest joc un sopar entre tots els concursants.

- Com a darrera pregunta, m'agradaria que diguéssiu la vostra opinió d'munt aquestes "bodes de plata".

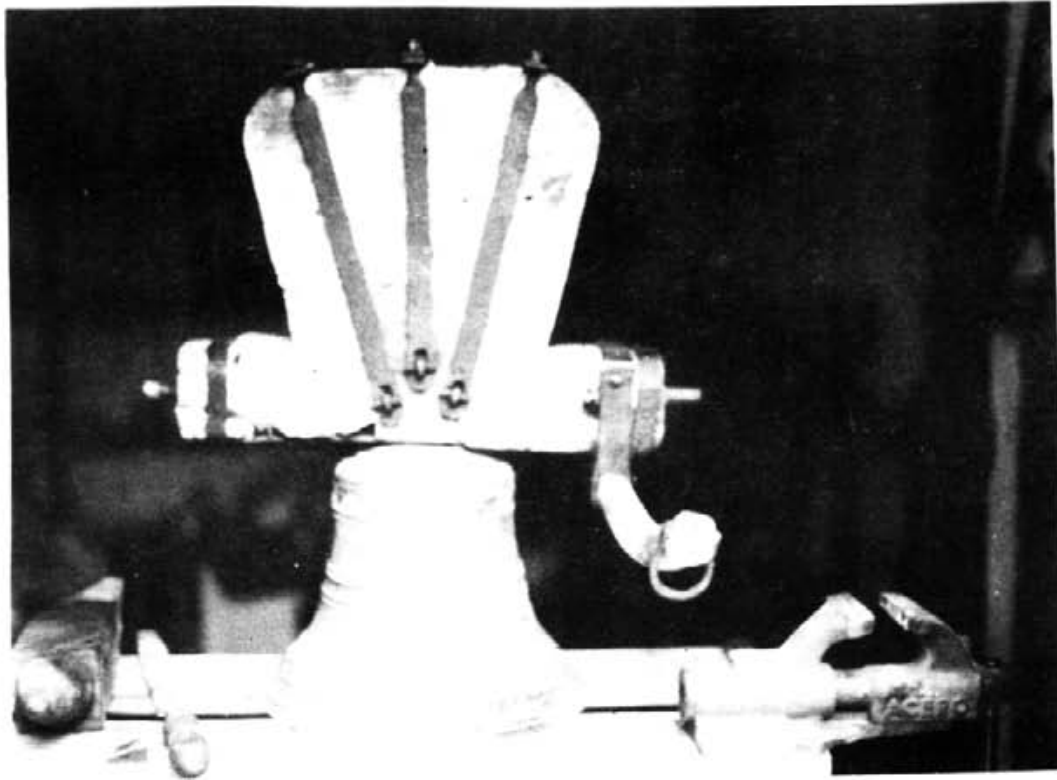
Només vull donar ses gràcies a tot es poble i, en particular, a totes ses meves veinades que d'una manera desinteressada ens han ajudat a enremellar i a que sa festa anàs bé.

Moltes gràcies. Em despedesc esperant que aquesta unió que heu aconseguit durant aquest vint-i-cinc anys no s'acabi encara i perduri per molt de temps més.

Andreu Bauzá

NA MARIA JOSEP COMPLEIX DOS-CENTS ANYS

En tot temps les persones han tengut necessitat de comunicar-se mútuament des d'enfora, i ho han aconseguit, amb mitjos distints de la pròpia veu que no es deixa sentir des de molt lluny per l'esforç natural i per tant és molt limitada en l'espai, i s'han inventat signes i objectes acordats prèviament per obtenir la llarga i espaiosa comunicació. Antigament amb miralls, banderes, foc, etc...Ara amb telèfon, telegrafia, ràdio, etc...

En els temples cristians s'han emprat des de temps llunyans els instruments de metall, especialment el coure, semblant a un vas cilíndric suspès boca per avall, que sona per percussió d'un braç mòbil, dit batall, que s'anomenen campanes, col·locades a un lloc alt, perquè la gent les senti de molt enfora, no trobant obstacles que aturin el seu so; també n'hi ha d'altres més petites per a l'interior dels temples.

Tots tenen un servei especial:

a) Les del campanar per anunciar qualsevol acte religiós amb sons distints per cada cosa: una festivitat (repicant), la missa o el rosari de cada dia, una mort (senyalant si és home, dona o infant), els dejunis quaresmals, l'"Angelus" (les campanes sembla vagin dient

Ave Maria); també les empraven en cas de foc, de tempesta, etc...

b) Les campanetes al començar la missa, al "Gloria" dels diumenges amb la roda del "campanillero" i dijous i dissabte sants, a l'hora del miracle del canvi de les substàncies del pa i vi amb el Cos i Sang de Jesús (en aquest moment als diumenges i festes tocaven unes batallades amb la campana grossa perquè els feels, que no assistien a la missa major, fessin un acte de fe), etc...

Avui vull fer referència a una campana del nostre poble, Na Maria Josep (quan les posaven noves les beneïen posant-les un nom), que fa dos-cents anys començà el seu servei dalt el nostre campanar, juntant-se a les que ja hi havia.

¿ Per què la hi posaren els nostres progenitors ?. En els segles passats i principis de l'actual en què la medicina infantil no estava tan avançada, eren molts els infants (batiats al mateix dia o següent per fer-los fills adoptius de Déu tot d'una) que morien abans dels 7 anys o de l'ús de raó i els anomenaven "albats" perquè creien que la seva ànima encara conservava la blancor del vestit de batiar i eren innocents. Per això els amortallaven de blanc i els feels els tenien com angelets que sempre acompanyarien a l'Anyell immaculat, Jesús,

i pregarien per les necessitats espirituals i materials de la seva família; en el seu funeral se celebrava la missa d'àngels i no es demanava a Déu que els perdonàs els pecats com als majors. Idò bé Na Maria Josep havia estat projectada i forjada amb materials convenients i triats pels seus progenitors i fonedors com a campana dels albat amb un so molt fi i agut. Pareix portadora de l'alegria que sentien els àngels en topar-se amb els esperits o ànimes dels albat que amb freqüència pujaven de la vall de llàgrimes, encisats com papallones per la claror vivificadora del Sol brillant, Jesús.

El "tilín-tilín" de na Maria Josep, que es deixava caure com oretjol de blanques neus pels carrers i carrerons del poble, tan diferent del so greu i seriós de les altres campanes (pensau en el tèntric vespre de Tots Sants), en lloc de sorprendre, aixecava els esperits abatuts i semblava tocar a gloria entrellucada pels foradats niguls, en contraposició del pesat "dalín-dalan" que a voltes rebota per terra, fent recordar el flaïr fort i feixuc dels xiprers altívols dels cementiris, de pocs amics.

També s'emprava na Maria Josep per avisar els feligresos que sortissen als portals obscurs de les cases amb el llum d'encruia o espelma encesa per adorar i pregar Jesús-Eucaristia portat solemnement als cristians moridors que necessitaven un acompanyant sègur pel camí desconegut que porta a l'altre món.

Quin consol per a aquells que esperaven, com el lladre Dimàs, sentir: "avui estaràs amb Mi en el Paradís"! i el "tilín-tilín" de na Maria Josep escampava per l'atmosfera flaires de consol i esperança a l'hora trista de l'agonia amb desitjos d'una vida millor.

El Sr. Rector, D. Llorenç Galmés, que escura els racons de l'església parroquial per aprofitar el que de bo hi pugui haver i que sense renou de trompeta i tambor va fent coses de gust religiós, va trobar na Maria Josep esbocinada amb vesània brutal i arraconada per inútil dalt el campanar; la netejà i l'ha feta soldar perquè de bell nou pugui ésser escoltada la seva veu de soprano en el cor harmoniós de les nostres campanes.

Quan una eina no s'empra, el rovell la tuda i queda arraconada. ¿Li passa això a na Maria Josep pels pocs albat d'ara i la desaparició de viàtics solemnes o fou víctima d'un trabucaç de seny? ¿Què ens recomana na Maria Josep als vilafranquers? En el campanar regna l'harmonia de sons i de lloc per totes les campanes sense enveges ni desconcerts; també entre nosaltres hi hauria d'haver més unió, complint cada qual la seva feina a l'ombra i so vigorós de la campana més grossa: Jesús, representat en la terra pel seu vicari. Donem una benvinguda clamorosa a na Maria Josep en el segon centenari.

Mateu Bauzá, Pvre.

CORRECCIÓ DE BARBARISMES

referents a:
COS I SALUT

Barbarisme	Forma correcta
ACIDES	acidesa, agrura
CANSANCI	cansament, fatiga
CEGO	cec
ENFERMEDAT	malaltia
ESCALOFRIO	calfred
ESGUINCE	esquinç
FLEMON	flegmó
JUANETE	galindó
LLAGA	nafra, úlcera
PESADILLA	malson
RESPIRO	alè, respir
VAHIDO	torn de cap

CONSELL INSULAR DE MALLORCA

LLEI DE NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA DE LES ILLES BALEARS

El passat dia 29 d'abril de 1986 fou aprovada en el Ple de la Cambra del Parlament Balear la llei de Normalització Lingüística de les Illes Balears. Els motius que foren exposats en la publicació de la mateixa són els següents:

Amb la conquesta de Mallorca pel Rei Jaume I, Eivissa i Formentera per Guillem de Montgrí i Menorca pel Rei Alfons el Lliberal, les Illes Balears s'incorporen a l'àrea lingüística catalana.

Per tant, el català és la llengua pròpia de les Illes i des del segle XIII és l'emprada dins l'administració en general i en les activitats públiques, així com ho és pel poble com a eina d'intercomunicació social.

Emperò, amb el Decret de Nova Planta, en el segle XVIII, l'ús del català va sofrir un greu procés de marginació i fou decantat en gran part de la documentació oficial, civil i eclesiàstica. Marginació que s'accentua en el segle XIX i XX, a part del breu paréntesi de la Segona República, quan és vedada a les escoles i en l'ús oficial i públic en general, que culmina durant la dictadura franquista. Finalment l'exclusió del català en els mitjans de comunicació, ràdio i televisió, han posat en gran perill la nostra llengua, essent en gran manera necessari emprendre camins i mesures per evitar la seva desaparició. Tot el que abans s'ha esmentat ha duit en conseqüència que la nostra llengua es trobi actualment en una situació de desvaliment, emprant-se un excés de barbarismes en la parla popular i amb un gran desconeixament de les formes d'expressió culta tradicional.

Amb el restabliment de la democràcia, la Constitució i l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears, han donat pas a la legalitat que permet iniciar un procés de recobriment i promoció de la llengua pròpia de les Illes Balears, el català, essent per tant, la llengua catalana i la castellana totes dues llengües oficials de la Comunitat Autònoma.

D'acord amb aquest marc legal, la Comunitat Autònoma té el dret i el deure d'acabar amb la situació d'anormalitat sociolingüística, regulant l'ús de la llengua

catalana com a llengua pròpia de les Illes Balears.

Per tant, tindrà per tasca lluitar perquè tots els ciutadans coneguin les dues llengües i assumeixin la defensa i normalització de la catalana com a component essencial de la identitat nacional dels pobles de les Illes Balears.

No cal esmentar la importància d'aquesta llei en tot el seu contingut en general i de cada un dels articles en particular, si bé, farem un recull dels que ens semblen més significatius.

- El català és la llengua pròpia de les Illes Balears i tots tenen el dret de conèixer-la i d'usar-la.

Aquest dret implica poder adreçar-se en català a qualsevol reunió i desenvolupar en aquesta llengua tota casta d'activitats.

- Els poders públics han d'adoptar les mesures necessàries per a fer efectius la promoció, el coneixement i l'ús normal de la llengua catalana.

- El Govern de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears ha de regular, mitjançant disposicions reglamentàries, l'ús normal de la llengua catalana en les activitats administratives dels òrgans de la seva competència.

- El Govern de la Comunitat Autònoma ha de promoure, d'acord amb els òrgans corresponents, la progressiva normalització de l'ús de la llengua catalana en l'administració de Justícia a les Illes.

- Tots els ciutadans que facin el Servei Militar dins l'àmbit territorial de les Illes, poden utilitzar en qualsevol ocasió la llengua catalana. Així mateix, són vàlides totes les actuacions militars fetes en català a les Illes Balears.

- El Govern de la Comunitat Autònoma ha de reglamentar la normalització de la retolació pública.

- Els poders públics han de promoure les corresponents mesures de cara a la progressiva capacitació del personal de l'Administració pública, en l'ús de la llengua catalana.

- La llengua i literatura catalanes han d'esser ensenyades obligatòriament en tots els nivells, graus i modelitats de l'ensenyament no universitari.

- L'administració ha de posar els mitjans necessaris per a garantir que els alumnes no siguin separats en centres diferents per raons de llengua.

- Els professors que imparteixin l'ensenyament dins l'àmbit de les Illes, han de posseir el domini oral i escrit dels dos idiomes oficials.

- Els professors que no tenguin un coneixement suficient de la llengua catalana seran capacitats progressivament per mitjà dels corresponents cursos de reciclatge.

- El català ha d'esser matèria obligatòria en els programes d'Educació per a adults.

- En els ensenyaments especialitzats, en els programes dels quals s'ensenyi llengua, s'ha d'incloure de manera obligatòria l'ensenyament de la llengua catalana.

- Els professors i alumnes en els centres d'ensenyament superior tenen dret a emprar la llengua oficial de la seva preferència.

- El Govern de la Comunitat Autònoma ha d'impulsar la normalització de la llengua catalana a les emissores de ràdio i canals de televisió.

- Els ciutadans tenen dret a utilitzar el català en tots els mitjans de comunicació de les Illes.

- El Govern de la Comunitat Autònoma, facilitarà als ciutadans de les Illes, la recepció de les emissions de televisió en llengua catalana dependents d'altres comunitats autònomes. Igualment, ha d'estimular i fomentar les representacions teatrals i espectacles culturals en català.

- Els poders públics de la Comunitat Autònoma donaran suport econòmic als mitjans de comunicació que emprin la llengua catalana de forma habitual.

- El Govern de la Comunitat Autònoma assegurarà l'ús de la llengua catalana en totes les funcions i activitats de caire administratiu que realitzin les Institucions i Organismes que en depenen. Igualment han de procedir els Consells Insulars i les Corporacions locals, d'acord amb les disposicions de la present llei.

- Les bases de convocatòria per a la provisió de places en l'administració de la C.A. i en les Corporacions locals inclouran una referència expressa al coneixement de la llengua catalana.

- El Govern de la C.A. garantirà l'ensenyament de la llengua catalana als funcionaris. La mateixa obligació correspondrà als Consells Insulars i a les Corporacions locals dins el seu àmbit competencial.

- El Govern, d'acord amb les Corporacions locals, ha de crear centres especialment dedicats a fomentar el coneixement, l'ús i la divulgació de la llengua catalana i la cultura de les Illes. Així mateix, podrà subvencionar fundacions i quantes altres entitats tenguin tal finalitat.

- Els professors procedents d'altres comunitats autònomes que no poseeixin coneixement oral i escrit de la llengua catalana, estaran obligats a superar les proves de reciclatge.

Són per tant objectius de la Llei:

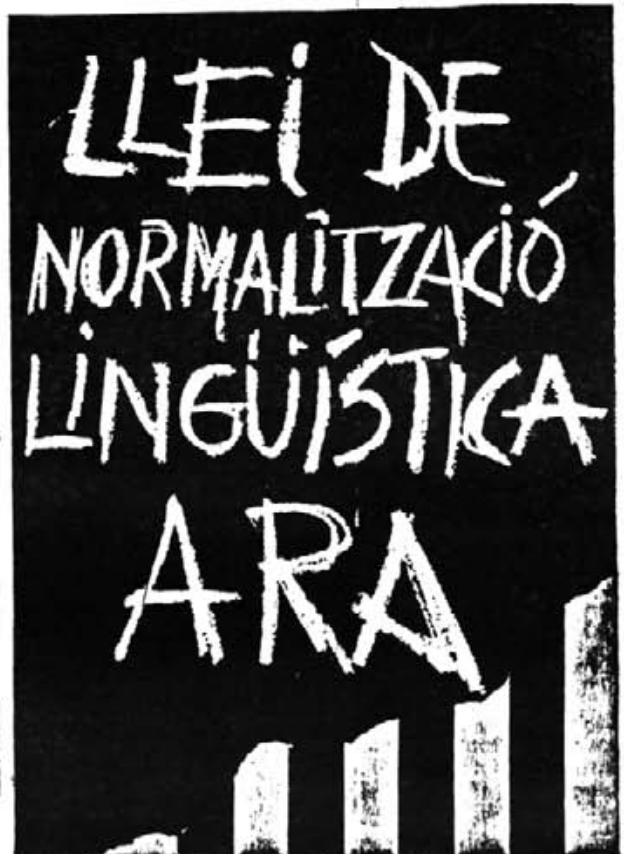
- Fer efectiu l'ús progressiu i normal de la llengua catalana en l'àmbit oficial i administratiu.

- Assegurar el coneixement i l'ús progressiu del català en l'àmbit de l'ensenyament.

- Fomentar l'ús de la llengua catalana en tots els mitjans de comunicació social.

- Crear la consciència social sobre la importància del coneixement i l'ús de la llengua catalana per tots els ciutadans.

Maria Galmés.

notícies fresques

A TOTS ELS INTERESSATS en assistir a classes de guitarra, els convé prendre nota que N'Andreu Galmés, en donarà a tots els qui en vulguin aprendre.

Per a més informació:

Telèfon 560253 i 550972.

-+--+--+--+

ELL NO EREN BROMES!, vaja uns trons més esgarriadors!. Tot eren corregudes per amunt i per avall. Devers sa plaça tothom anava ulls expolsats i fora lleganyes. ¿Què eren totes aquelles canonades que retronaven p'es poble?. Tota una vaig pensar: "¿què devem esser dia 10 de novembre?", però no, era dia 22 d'octubre... És clar, es dia d'es verjots!...i si ses corregudes eren a devers sa plaça... així sí que hi estava ben clar! eren N'Esteve Molondro i En Pedro de Sa Plaça que celebraven la festa amollant coets, menjant bunyols, bevent mistela, i rient, rient molt, vaja una bulla... Molts d'anys

-+--+--+--+

HA NASCUT una nova Agrupació de Ball de bot en el nostre poble, de moment ballaran els dimecres i els dissabtes. Els interessats es poden informar xerrant amb Na Maria Galmés o bé amb Na Bàrbara Sastre.

Tant s'hi poden apuntar al.lots com gent gran.

-+--+--+--+

EL PASSAT dia 23 d'octubre es va casar una que fou de les primeres col.laboradores d'aquesta Revista, Na Damiana Huguet. A ella i al seu espòs, En Biel, els desitjam tota classe d'encerts en la seva nova vida. Enhorabona!.

-+--+--+--+

DIA 28 D'OCTUBRE una casa de la vila, a Ca'n Toni Margoi, el picapedrer, es va pegar foc. Pareix esser que la causa fou un curt circuit a la televisió. Gràcies a Déu no hi hagué desgràcies personals.

-+--+--+--+

TOTS ELS QUI dia 5 de novembre no hagin pogut passar a pagar la contribució de rústica, urbana, seguretat social agrària i llicència fiscal; ho podran fer del 6 al 15 de novembre a Manacor, i no tindran cap classe de recàrrec.

-+--+--+--+

PER ALS QUI encara no se n'han enterat i per aquells qui, de tant de parlar-ne, ja s'han oblidat, pensau que el proper dia 10 DE NOVEMBRE (ho pos en lletra grossa aposta) a s'ajuntament hi haurà el que podria esser un ple històric, dic podria esser, perquè de fet ho seria si hi hagués canvi de batle, que és el tema a debatre.

-+--+--+--+

GRUP EXCURSIONISTA DE VILAFRANCA:

TORRADA D'ESCLATA-SANGS, per al dia 16 de Novembre, a l'ermita de Betlem.

Sortirem a les 8'30 h. del matí de sa plaça de s'estany.

Els interessats, apuntau-vos abans de dia 10 al cafè Amengual. Preu 800 ptes.

-+--+--+--+

